

Sivistys- ja hyvinvointikeskus

Vastuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Toimintaperiaatteet

Sivistys- ja hyvinvointikeskus tarjoaa kaupungin asukkaille monipuolisia ja laadukkaita varhaiskasvatus-, koulutus-, vapaa-aika-, museo-, kulttuuri- ja kirjastopalveluita sekä vapaan sivistystyön palveluita.

Palveluita tarjotaan ja järjestetään Loviisan kaupungin strategia huomioiden osaavan ja motivoituneen henkilöstön kanssa asiakaslähtöisesti yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Sivistys- ja hyvinvointikeskus panostaa kaksikielisellä toiminnallaan lasten, nuorten ja muiden kuntalaisten hyvinvointiin, elämänlaadun parantamiseen, yhteisen kulttuuriprofiilin luomiseen sekä terveiden elämäntapojen ja aktiivisen kansalaisuuden edistämiseen.

Sivistys- ja hyvinvointikeskuksen vastualueet

- Hallinto ja kehittäminen, sisältäen siivous- ja ruokapalvelut
- Varhaiskasvatus
- Koulutus
- Vapaa sivistystyö
- Hyvinvoinnin palvelut

Toiminnan painopisteet

Toiminta toteutetaan talouden tasapainottamisohjelman (kaupunginvaltuusto 9.7.2020 § 62) mukaisesti palvelun laatu ja jatkuva toiminnan kehittäminen huomioiden. Tasapainottamisohjelmassa eläköitymisten ja määräaikaisten sopimusten loppumisen myötä ei tilalle pääsääntöisesti palkata uusia työntekijöitä. Ohjelmaan sisältyy myös eräiden töiden uudelleenjärjestelyä, sijaisten vähäisempää käyttöä ja ylityön välttämistä.

Yksiköiden virka- ja työvapaat organisoidaan siten, että toimintaan liittyvä asiantuntemus säilyy kaikkina aikoina.

Riskiärvio

Talouden tasapainottamisohjelman toteuttaminen edellyttää jatkuvaa vuorovaikutusta henkilöstön kanssa, ohjeistusta, uusien toimintatapojen löytämistä sekä koulutusta. Riskin muodostaa henkilöstöjohtamiseen käytettävän ajan puute, joka voi johtaa työtyytyväisyyden vähenemiseen ja vastaavasti vaikeuttaa kaupungin ja keskuksen tavoitteiden saavuttamista.

Kuntalaisten tyytyväisyys palveluiden hoitoon, niiden saatavuuteen ja saavutettavuuteen voi heikentyä. Myös kunnallisten palvelujen käyttö voi vähentyä.

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat (ulkoinen toimintakate on sitova kaupunginvaltuustoon nähden)

	TILINPÄÄTÖS 2019	TALOUSARVIO 2020 muutoksineen	TALOUSARVIO 2021	TALOUS- SUUNNITELMA 2022	TALOUS- SUUNNITELMA 2023
Myyntituotot	1 399 949	1 287 087	1 376 557		
Maksutuotot	1 078 571	903 500	919 000		
Tuet ja avustukset	759 804	582 965	235 977		
Vuokratuotot	51 461	48 000	50 500		
Muut toimintatuotot	104 571	90 790	95 300		
Toimintatuotot	3 394 357	2 912 342	2 677 334	2 792 334	2 792 334
<i>joista sisäiset</i>					
Valmistus omaan käyttöön					
Henkilöstökulut	-22 493 400	-22 380 431	-22 037 130		
Palveluiden ostot	-3 408 125	-3 760 418	-3 482 591		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 912 940	- 1 884 377	-1 889 604		
Avustukset	-1 031 714	- 1 144 300	- 910 300		
Muut toimintakulut	-664 151	- 1 456 800	-1 428 076		
Toimintakulut	-29 510 330	-30 626 326	-29 747 701	-29 634 923	-29 861 840
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakate	-26 115 973	-27 713 984	-27 070 367	-26 842 589	-27 069 506
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakate ulkoinen	-26 115 973	-27 713 984	-27 070 367	-26 842 589	-27 069 506

Poistot ja arvonalentumiset

Kaupunkistrategiasta ja toiminnan painopisteistä johdetut, kaupunginvaltuustoon nähden sitovat avaintavoitteet vuodelle 2021 ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Työpaikkojen määrä kasvaa 50:llä ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä.

KESKUKSEN AVAINAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Kasvatamme kaupungin vetovoimaisuuden markkinoimista.	Myönteisten palvelu- ja asukaskokemusten määrä	Hyödynnetään myönteisiä palvelu- ja asukaskokemuksia.	Kootaan myönteisiä palvelu- ja asukaskokemuksia ja etsitään brändilähettiläitä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

	Toteutunut / Ei toteutunut	Kulttuuripalveluja yhtenäistetään näkyvämmäksi.	Yksi henkilö vastaa kulttuuritarjonnan koostamisesta. Nimitään asiasta vastaava ja sisällytetään tehtävä tehtävänkuvaan.	Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö sekä hyvinvointilautakunta
Panostamme yrittäjämönnteisyyteen toiminnassamme.	Toteutunut/Ei toteutunut	Osallistutaan oppimiskokonaisuuteen Yrityskylä.	Luodaan menetelmä, jotta mahdollisimman moni perusopetuksen oppilas voisi vieraila Yrityskylässä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä koulutuspäällikkö
		Panostetaan yrittäjämönnteiseen toimintakulttuuriin.	Yrittäjämönnteinen toimintakulttuuri rohkaisee lapsia ja oppilaita luottamaan omiin kykyihinsä. Lasta/oppilasta kannustetaan ratkaisemaan haasteita ja toimimaan erilaisissa tilanteissa. Tavoitteena on luoda vuorovaikutteinen ja kannustava ilmapiiri, jossa erehtyminenkin on turvallista.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä varhaiskasvatuspäällikkö ja koulutuspäällikkö
		Kansalaisopisto tuo esille paikallista yritystoimintaa.	Kansalaisopisto järjestää mahdollisuuksien mukaan näyttelyitä ja tapahtumia yrittäjien tiloissa 4 kertaa vuodessa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori

Sujuva arki lapsiperheille.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualuetason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Toteutunut/Ei toteutunut	Kunnan päättäjät tietävät nuorisovaltuuston toiminnasta ja huomioivat heidät päätöksiä tehdessään. Nuoret itse ovat tietoisia nuorisovaltuuston toiminnasta ja vaikuttamis-mahdollisuuksista.	Haastattelujen ja kyselyjen kautta tunnistetaan uusia osallistumisen tapoja.	Hyvinvointilautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö
		Nuorisopalveluja saa yhdestä paikasta.	Luomme nuorille palvelujen saavutettavuutta Ohjaamon kehittämisen yhteydessä.	Hyvinvointilautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö
		Lapsiperheiden arjen kehittämiskohteet määritellään lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmasta.	Käynnistetään kehittämistyö Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin mukaan.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
		Varhaiskasvatuksen palvelu-ohjaus opastaa perheitä lapsen varhaiskasvatusjärjestelyihin, palveluvaihtoehtoihin ja hakemiseen liittyvissä asioissa. Palveluohjauksesta saa myös yleistä neuvontaa varhaisvatuksesta.	Perustamme palveluohjausta varten sähköpostiosoitteen.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä varhaiskasvatuspäällikkö

		Kansalaisopiston tarjonta saavuttaa enemmän lapsia ja nuoria, jolloin heille voidaan tarjota harrastusmahdollisuuksia.	Kansalaisopiston kurssien näkyvyyttä lisätään esimerkiksi sosiaalisessa mediassa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori
Ehkäisemme nuorten ja lapsiperheiden syrjäytymistä.	Toteutunut toiminta	Panostamme tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin.	Turvaamme yhtenäiset oppimisedellykset.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, varhaiskasvatuspäällikkö ja koulutuspäällikkö
			Etsivä nuorisotyö auttaa nuoria itsenäiseen elämään ja tulevaisuuden tavoitteiden saavuttamiseen. Ohjaamosta nuorella on mahdollisuus saada tarvitsemansa palvelut yhdestä paikasta	Hyvinvointilautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Otamme käyttöön yhteisen lomakkeen vaikutusarvioinnin tekemiseen – koskee sekä yritysvaikutusten, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten että lapsivaikutusten arviointia.	Toteutunut/Ei toteutunut	Toiminnan muuttuessa suunnittelussa käytetään uutta vaikutusarviointilomaketta hyväksi.	Käytetään yhteistä lomaketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
Kehitämme sähköisiä palveluitamme.	Toteutunut / Ei toteutunut	Asiakaspalvelu on monipuolisempaa.	Varhaiskasvatuksen nykyinen ohjelmisto ProConsona (CGI) poistuu käytöstä. Uuden asiointiohjelman hankinnan yhteydessä huomioidaan mahdollisuus sähköiseen tuloksetvyyteen.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä varhaiskasvatuspäällikkö
			Selvitetään mahdollisuutta hakea lautakunnan avustuksia sähköisesti.	Hyvinvointilautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö
Edistämme kuntalaisten ja yhteisöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Toteutunut/Ei toteutunut	Vuorovaikutus kuntalaisiin on mutkatonta ja sitä toteutaan matalalla kynnyksellä.	Keskus käy "kiertueella".	Hyvinvointilautakunta, kasvatus ja sivistyslautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja ja päälliköt
		Kansalaisopiston kurssit vastaavat alueellisia ja paikallisia tarpeita.	Kurssien määrän supistaminen 700 tunnilla nykyisestä merkitsee pienimmistä ryhmistä luopumista. Opetusta keskitetään paikkoihin, jonne mahdollisimman monen on mahdollista tulla	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Panostamme esteettiseen ympäristöön, kuntalaisia osallistaen.	Toteutunut/Ei toteutunut	Tehdään Loviisaa tunnetuksi ja herätetään keskustelua ympäristöstä.	Järjestetään kaupunkikävelyitä yhdessä elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen kanssa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori
Laajennamme tietoisuutta kaupungin kulttuurihistoriasta.	Toteutunut / Ei toteutunut	Loviisan historiaa tehdään näkyväksi tarinaksi.	Museo- ja kulttuuritoimi kokoaa asukkaiden kertomuksia (myös fiktiivisiä) kaupungin nettisivulle Loviisan historiaan liittyen.	Hyvinvointilautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö
		Kansalaisopisto tarjoaa kaikille mahdollisuuden perehtyä paikallishistoriaan.	Kansalaisopisto järjestää opaskurssin ja aloittaa asunomessuoppaiden koulutukset	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori

Loviisalaisten turvallisuuden tunne pysyy korkealla. Panostamme kuntalaisten hyvinvointiin ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseen.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Panostamme terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöhön.	Kävijämäärät	Tarjotaan kaikille avointa tietoa terveyden edistämisestä.	Järjestetään terveyden ja hyvinvointiin liittyviä luentoja tai muita koulutustilaisuuksia yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.	Hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
			Kansalaisopisto kehittää etäopetusvalmiutta ja huomattava osa opetuksesta voidaan tarvittaessa toteuttaa digitaalisesti.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Toteutamme talouden tasapainottamisohjelman.	Seurantaraportit	Löydetään pitkäkestoisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastellaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
	Toteutunut/Ei toteutunut	Henkilöstön määrä on riittävä.	Toiminta uudelleenorganisoidaan. Tehtävänkuvia muutetaan tarpeen mukaan yhteistyössä eri toimialojen kanssa.	Hyvinvointilautakunta sekä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen päällikkö

Noudatamme Great place to work -ohjelmaa (GPTW) henkilöstön hyvinvoinnin ja työiihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Seuranta / Mittari	Vastuualueason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Sairaspoissaolot vähenevät.	Henkilöstö jaksaa työssään ja on motivoitunut.	Käydään työterveyshuollon ja muiden toimijoiden kanssa säännöllisiä yhteistyöneuvotteluja tavoista, joilla tuetaan työntekijöiden työkykyä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
		Luomme yhdessä kehittämismyönteisen työympäristön.	Kerätään ja hyödynnetään työntekijöiden ehdotuksia.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointi-keskuksen johtaja

Vastuualueen avaintavoitteet, toimintasuunnitelmat sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta vuosille 2021–2023

Vastuualueen nimi: Hallinto ja kehittäminen

Vastuuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Vastuualueen tehtävät

Vastuualueen tehtävänä on kasvatus- ja sivistyslautakunnan sekä hyvinvointilautakunnan alaisena huolehtia niiden toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta, sekä koordinoita asiantuntija- ja kehittämiskeskuksena alaistensa yksiköiden toimintaa. Vastuualue huolehtii kaupungin ruoka- ja siivouspalveluista.

Vastuualueen toiminnan painopisteet ovat

- houkuttelevan työnantajakuvan antaminen
- kustannustehokas ja joustava toiminta
- palvelutarjonnan jatkuva riittävyyden arviointi suhteessa palvelutarpeeseen, väestöllisiin muutoksiin ja ennusteisiin.

Siivous- ja ruokapalvelujen tehtävänä on huolehtia hyvästä ja laadukkaasta palvelusta sekä osaavasta henkilöstöstä.

Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella ja käynnissä olevat hankkeet

- Yhtenäisen toimintakulttuurin luominen
- Investointihankkeissa käyttäjänäkökulman esilletuominen ja hankkeiden edistäminen
- Toisen asteen ammatillisen koulutuksen toimintaa kahdessa eri osakeyhtiössä
Loviisan kaupunki toimii osakeyhtiöiden omistajakuntana ja tehtävänä on, yhtenä aktiivisena toimijana, turvata hyvät toisen asteen koulutusmahdollisuudet kaupungin nuorille.
- Talouden tasapainottamisohjelman noudattamisen koordinointi 2020–2022
- Taloussuunnittelijan siirtyminen talouspalveluiden tiimiin
- Siivous- ja ruokapalveluissa uusien toimintatapojen käyttöönotto töiden uudelleen järjestämisen kautta

Riskiario

Tilojen riittämättömyys ja kunto asettavat haasteita toiminnalle ja henkilöstön viihtymiselle. Talouden sopeuttamistoimista johtuva epävarmuus voi heikentää henkilöstön motivoituneisuutta sekä annettavan palvelun laatua.

Koronaviruspandemia lisää avustushakemustyötä. Avustuksia on haettava, jotta erityisesti lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa pandemiavaikutusta voitaisiin pehmentää. Mahdollisen saadun avustuksen käyttämättä jättäminen ja rahan palauttaminen heikentävät kunnan laadukasta palvelutarjontaa.

Siivous- ja ruokapalveluiden uhkana ovat henkilöstön uupumus sekä epävarmuus tulevaisuudesta. Ammattitaitoisen henkilöstön saaminen voi tulevaisuudessa olla todella haastavaa. Henkilöstöä tarvitaan laajan palveluverkon kaikkiin päiväkoteihin, kouluihin ja perusturvakeskuksen kohteisiin.

Uhkana on hallinnon työtehtävien lisääntyminen taloussuunnittelijan siirryttyä taloustiimiin.

Vuoden 2021 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Työpaikkojen määrä kasvaa 50:llä ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Kasvatamme kaupungin vetovoimaisuuden markkinoimista.	Hyödynnetään myönteisiä palvelu- ja asukaskokemuksia.	Kootaan myönteisiä palvelu- ja asukaskokemuksia ja etsitään brändilähtettä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Sujuva arki lapsiperheille.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Lapsiperheiden arjen kehittämiskohteet määritellään lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmasta.	Käynnistetään kehittämistyö Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin mukaan.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Otamme käyttöön yhteisen lomakkeen vaikutusarvioinnin tekemiseen – koskee sekä yritysvaikutusten, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten että lapsivaikutusten arviointia.	Toiminnan muuttuessa suunnittelussa käytetään uutta vaikutusarviointilomaketta hyväksi.	Käytetään yhteistä lomaketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
Edistämme kuntalaisten ja yhteisöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Vuorovaikutus kuntalaisiin on mutkatonta ja sitä toteutetaan matalalla kynnyksellä.	Keskus käy "kiertueella".	Hyvinvointilautakunta, kasvatus ja sivistyslautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja ja päälliköt

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Toteutamme talouden tasapainottamishjelman.	Löydetään pitkäkestoisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastellaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Noudatamme Great place to work -ohjelmaa (GPTW) henkilöstön hyvinvoinnin ja työihtiyyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualuetason avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Henkilöstö jaksaa työssään ja on motivoitunut.	Käydään työterveyshuollon ja muiden toimijoiden kanssa säännöllisiä yhteistyöneuvotteluja tavoista, joilla tuetaan työntekijöiden työkykyä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
	Luomme yhdessä kehittämismyönteisen työympäristön.	Kerätään ja hyödynnetään työntekijöiden ehdotuksia.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat

Hallinto ja kehittäminen

Vastuualueen tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

	TILINPÄÄTÖS 2019	TALOUSARVIO 2020 muutoksineen	TALOUSARVIO 2021	TALOUS-SUUNNITELMA 2022	TALOUS-SUUNNITELMA 2023
Toimintatuotot	63 055	88 840	96 350	96 350	96 350
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-4 614 851	-4 890 575	-4 818 370	-4 785 770	-4 785 770
Toimintakate	-4 551 796	-4 801 735	-4 722 020	-4 689 420	-4 689 420
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakate ulkoinen	-4 551 796	-4 801 735	-4 780 920	-4 689 420	-4 689 420

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous-suunnitelma 2022	Talous-suunnitelma 2023
Nettomenot, euroa/asukas, hallinto	21,5 iuk.	27,4 ulk.	22,9 ulk.	22,9 ulk.	22,9 ulk.

Vastuualueen avaintavoitteet, toimintasuunnitelmat sekä tavoitteiden toteutumisen seurantavuosille 2021–2023

Vastuualueen nimi: Varhaiskasvatus

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatuspäällikkö

Vastuualueen tehtävät

Varhaiskasvatuksen tehtävä on antaa lapselle suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, opetusta ja hoitoa kokonaisuutena, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Vastuualueen toiminnan painopisteet

- tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista
- edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta
- ehkäistä syrjäytymistä
- tukea huoltajia kasvatustyössä ja mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella ja käynnissä olevat hankkeet

Varhaiskasvatuksen nykyinen asiointiohjelma ProConsona (CGI) poistuu käytöstä. Uusi asiointiohjelma otetaan sen tilalle.

Tasapainottamisohjelmaan sisältyy muun muassa eräiden tehtävien uudelleenjärjestelyä, ja kotihoidon tuen kuntalisän maksaminen lopetetaan 1.1.2021.

Käynnissä olevat hankkeet:

- Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen ajalla 1.8.2020–31.7.2021, 34 400 euroa. Hanke keskeytetään koska opetus- ja kulttuuriministeriö on ohjeistanut kuntia, että mikäli kunta lomauttaa varhaiskasvatus- ja/tai opetushenkilökuntaa, tulee rahoitus palauttaa opetus- ja kulttuuriministeriöön siltä osin, kun lomautuksen vaikutukset kohdistuvat valtion erityisavustuksena haettuihin toimintoihin.
- Valtion erityisavustus varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen koronaviruksen (COVID-19) aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi lukuvuodelle 2020–2021, 27 375 euroa. Hanke keskeytetään viitaten opetus- ja kulttuuriministeriön ohjeeseen.
- Erityisavustus varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja alkuopetuksen lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa vahvistaviin toimenpiteisiin ajalla 1.8.2020–31.7.2022, 17 000 euroa
- “Digileikin taikaa”
- Ilo kasvaa liikkuen.

Riski-arvio

- Resurssien oikea kohdentaminen ja niiden saaminen vastaamaan palvelutarpeeseen tasapainottamisohjelma huomioiden on haastavaa.
- Covid-19-pandemian aikana lasten suunnitellut tukiprosessit jäivät toteuttamatta ja aloitetut tukiprosessit jäivät kesken johtuen siitä, että suurin osa tuen piirissä olevista lapsista olivat poissa varhaiskasvatuksesta. Kevään 2020 vaikutukset näkyvät vasta myöhemmin.

- Riskinä on henkilöstön uupuminen, jos pandemia ja sen myötä toimintaan kohdistuvat erityisjärjestelyt jatkuvat pitkään.
- Toimintavuoden 2020–2021 osalta voidaan todeta, että kunnalliset varhaiskasvatuspaikat on pystytty täyttämään tehokkaasti lähipalveluperiaatetta noudattaen. Tavoitetaso tulee olla 100 prosenttia. Mikäli varhaiskasvatuksen piiriin hakeutuu huomattava määrä enemmän lapsia kuin keväisin normaalisti, lähipalveluperiaatetta voi olla vaikea huomioida.

Vuoden 2021 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Työpaikkojen määrä kasvaa 50:llä ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Kasvatamme kaupungin vetovoimaisuuden markkinoimista.	Hyödynnetään myönteisiä palvelu- ja asukaskokemuksia.	Kootaan myönteisiä palvelu- ja asukaskokemuksia ja etsitään brändilähtöisiä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
Panostamme yrittäjämönteisyyteen toiminnassamme.	Panostetaan yrittäjämönteiseen toimintakulttuuriin.	Yrittäjämönteinen toimintakulttuuri rohkaisee lapsia ja oppilaita luottamaan omiin kykyihinsä. Lasta/oppilasta kannustetaan ratkaisemaan haasteita ja toimimaan erilaisissa tilanteissa. Tavoitteena on luoda vuorovaikutteinen ja kannustava ilmapiiri, jossa erehtymisenkin on turvallista.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä varhaiskasvatuspäällikkö ja koulutuspäällikkö

Sujuva arki lapsiperheille.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Lapsiperheiden arjen kehittämiskohteet määritellään lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmasta.	Käynnistetään kehittämistyö Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin mukaan.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
	Varhaiskasvatuksen palveluohjaus opastaa perheitä lapsen varhaiskasvatusjärjestelyihin, palveluvaihtoehtoihin ja hakemiseen liittyvissä asioissa. Palveluohjauksesta saa myös yleistä neuvontaa varhaiskasvatuksesta.	Perustamme palveluohjausta varten sähköpostiosoitteen.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä varhaiskasvatus
Ehkäisemme nuorten ja lapsiperheiden syrjäytymistä.	Panostamme tasa-arvoa edistävään toimenpiteisiin.	Turvaamme yhtenäiset oppimisedellykset.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, varhaiskasvatuspäällikkö ja koulutuspäällikkö

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Otamme käyttöön yhteisen lomakkeen vaikutusarvioinnin tekemiseen – koskee sekä yritysvaikutusten, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten että lapsivaikutusten arviointia.	Toiminnan muuttuessa suunnittelussa käytetään uutta vaikutusarviointilomaketta hyväksi.	Käytetään yhteistä lomaketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
Kehitämme sähköisiä palveluitamme.	Asiakaspalvelu on monipuolisempaa.	Varhaiskasvatuksen nykyinen ohjelmisto ProConsona (CGI) poistuu käytöstä. Uuden asiointiohjelman hankinnan yhteydessä huomioidaan mahdollisuus sähköiseen tuloksetukseen.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä varhaiskasvatuspäällikkö
Edistämme kuntalaisten ja yhteisöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Vuorovaikutus kuntalaisiin on mutkatonta ja sitä toteutaan matalalla kynnyksellä.	Keskus käy "kiertueella".	Hyvinvointilautakunta, kasvatus ja sivistyslautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja ja päälliköt

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Toteutamme talouden tasapainottamisohjelman.	Löydetään pitkäkestoisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastellaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Noudatamme Great place to work -ohjelmaa (GPTW) henkilöstön hyvinvoinnin ja työiihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Henkilöstö jaksaa työssään ja on motivoitunut.	Käydään työterveyshuollon ja muiden toimijoiden kanssa säännöllisiä yhteistyöneuvotteluja tavoista, joilla tuetaan työntekijöiden työkykyä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
	Luomme yhdessä kehittämismyönteisen työympäristön.	Kerätään ja hyödynnetään työntekijöiden ehdotuksia.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat

Varhaiskasvatus

Vastuualueen tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

	TILINPÄÄTÖS 2019	TALOUSARVIO 2020 muutoksineen	TALOUSARVIO 2021	TALOUS- SUUNNITELMA 2022	TALOUS- SUUNNITELMA 2023
Toimintatuotot	893 342	735 630	730 500	670 500	670 500
<i>joista sisäiset</i>					
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-6 314 864	-6 189 703	-5 799 989	-5 799 989	-5 799 989
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakate	-5 421 522	-5 454 073	-5 069 489	-5 129 489	-5 129 489
Toimintakate ulkoinen	-5 421 522	-5 454 073	-5 069 489	-5 129 489	-5 129 489

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023
0–6-vuotiaiden määrä	706	650	605	600	600
Päivähoidossa					
Lapsia	564	540	490	485	485
euroa/lapsi, netto	6 786 ulk.	6 965 ulk.	7 682 ilk. *)	7 753 ulk.	7 753 ulk.
Ryhmäperhepäivähoidossa					
Lapsia	19	10	12	12	12
euroa/lapsi, netto	9 616 ulk.	9 282 ulk..	8 516 ulk. *)	8 516 ulk.	8 516 ulk.
Perhepäivähoidossa					
Lapsia	11	8	4	0	0
euroa/lapsi, netto	11 705 ulk.	18 470 ulk..	8 635 ulk. *)		
Yhteensä päivähoidossa					
Tukea tarvitsevia lapsia	79	80	85	85	85
Vuorohoidossa olevia lapsia	30	25	35	40	40
Kotihoidon tuet					
Lakisääteinen, lapsia	131	120	114	110	105
Kuntalisä, perheitä			0	0	0
Yksityisen hoidon tuet					
Lakisääteinen, lapsia	17	23	17	20	20
Kuntalisä, lapsia					
Avoin varhaiskasvatus					
Treffiksessä perheitä/vuosi	124	160	150	140	140

*) eläkemenoperusteisen maksun jakotapa on muutettu

Vastuualueen avaintavoitteet, toimintasuunnitelmat sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta vuosille 2021–2023

Vastuualueen nimi: Koulutus

Vastuuhenkilö: koulutuspäällikkö

Vastuualueen tehtävät

Esi- ja perusopetus

Perusopetus antaa oppilaille valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin. Koulutuksen lakisääteisiin tehtäviin kuuluu esi- ja perusopetuksen sekä perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen. Tämän lisäksi koulutuspalvelut järjestävät perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä kerhotoimintaa. Tavoitteena on tarjota tasokkaita koulutuspalveluja lähellä kuntalaista. Tämä tapahtuu panostamalla hyvään johtajuuteen sekä ammattitaitoiseen ja motivoituneeseen henkilökuntaan. Toiminta on oppilaskeskeistä ja rakentuu yhteiselle vuoropuhelulle.

Oppilaita kannustetaan myönteisiin oppimiskokemuksiin, jolloin into elinikäiseen oppimiseen herää. Lisäksi oppilaita opetetaan arvioimaan ja pohtimaan asioita kriittisesti, sekä uudistamaan ajattelu- ja toimintatapoja. Oppilaita kannustetaan ilmaisemaan mielipiteitään sekä osallistumaan päätöksentekoon.

Toimintaa kehitetään aktiivisesti muun muassa luomalla yhteistyöverkostoja sekä kehittämällä opettajien ja oppilaiden tieto- ja viestintätekniikkataitoja (TVT) ja joustavia opetusmenetelmiä. Lisäksi opetuksessa kannustetaan yritteliäisyyteen.

Oppilaat saavat tarpeellisen tuen oppimiseen ja kasvuun. Tämä tarkoittaa myös nopeaa ja systemaattista epäkohtiin puuttumista. Koulu tekee yhteistyötä myös koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Lukiokoulutus

Lukiot antavat opiskelijoille laadukasta ja ajanmukaista opetusta, joka mahdollistaa hyvät jatko-opintomahdollisuudet. Yliopisto- ja korkeakouluyhteistyötä kehitetään. Vastuualueen tavoitteena on tasokkaan lukiokoulutuksen turvaaminen Loviisassa molemmille kieliryhmille. Lukioiden näkyvyyttä ja vetovoimaisuutta parannetaan. Toimintaa kehitetään aktiivisesti muun muassa luomalla yhteistyöverkostoja sekä kehittämällä opettajien ja opiskelijoiden tieto- ja viestintätekniikkataitoja (TVT) ja joustavia opetusmenetelmiä.

Vastuualueen toiminnan painopisteet

- Lähiympäristöä ja ympäröivää yhteiskuntaa hyödynnetään monipuolisesti.
- Oppilaiden ja opiskelijoiden TVT-taitoja pyritään lujittamaan.
- Lapsen ja nuoren kasvua, oppimista ja hyvinvointia tuetaan varhaisen puuttumisen ja riittävien yksilöllisten tukitoimien avulla.
- Vuosiluokkiin sitomattoman opetuksen kehittämistä jatketaan.
- Arviointia kehitetään perusopetuksen opetussuunnitelman uudistusten mukaisesti.
- Lukuvuoden 2020–2021 teemana on Kielitietoinen koulu. Opetuksessa keskitytään monipuoliseen kielenkäyttöön sekä panostetaan aikaisempaa enemmän kielen kehityksen tukemiseen. Kielen merkitystä korostetaan.
- Liikuntapainotteista toimintaa kehitetään.

- Lisätään yhteistyötä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa ja kannustetaan yritteliäisyyteen.
- Lukiodien kilpailukykyä turvataan kehittämällä laadukasta opetusta sekä suomen- että ruotsinkielisenä palveluna.
- Lukiot viimeistelevät syksyllä 2019 aloittamaansa opetussuunnitelmatyötä.
- Mahdollistetaan monialaisen ja moniammatillisen yhteistyön avulla hyvät jatko-opintomahdollisuudet.

Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella ja käynnissä olevat hankkeet

Talouden tasapainottamisohjelmaan sisältyy eräiden töiden uudelleenjärjestelyä, sijaisten vähäisempää käyttöä ja ylityön välttämistä.

Henkilöstövaikutusten tulee olla seuraavia:

- Koulutuspalveluista vähennetään neljä kokoaikaista ja yksi osa-aikainen työntekijä (5) koulutukseen liittyvän hankkeen loppumisen takia ja ryhmäkoko kasvatamalla. Vähennetään neljä (4) määräaikaista koulunkäynninohjaajaa, työt jaetaan muiden kesken ja yksi koulu suljetaan.

Ohjelma sisältää myös seuraavat palveluiden tuottamisen supistukset:

- Tuntikehystä pienennetään 1.8.2021 alkaen.

Lisäksi palveluverkkoon vaikuttavana toimenä Tessjö skolan esikoulu siirretään Generalshagens skolaan 1.8.2021.

Valmistaudutaan oppivelvollisuuden laajennuksen vaikutuksiin.

Koulutuspalveluissa panostetaan seuraaviin hankkeisiin:

- Valtion erityisavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen ajalle 2020–31.12.2021, 292 000 euroa. Hanke keskeytetään koska opetus- ja kulttuuriministeriö on ohjeistanut kuntia, että mikäli kunta lomauttaa varhaiskasvatus- ja/tai opetushenkilökuntaa, tulee rahoitus palauttaa opetus- ja kulttuuriministeriöön siltä osin, kun lomautuksen vaikutukset kohdistuvat valtion erityisavustuksena haettuihin toimintoihin.
- Valtion erityisavustus esi- ja perusopetukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi lukuvuodelle 2020–2021, 192 850 euroa. Hanke keskeytetään viitaten opetus- ja kulttuuriministeriön ohjeeseen.
- Valtion erityisavustus tutoropettajien toimintaan ja osaamisen kehittämiseen ajalle 12.12.2019–31.7.2021, ”Tutorit apuun”, 8 292 euroa
- Valtion erityisavustus tutoropettajien toimintaan ja osaamisen kehittämiseen ajalle 12.12.2019–31.7.2021, ”Tutorer som stöd”, 9 285 euroa
- Valtionavustus kielten opetuksen ja pedagogisen osaamisen kehittämiseen esi- ja perusopetuksessa ajalle 10.12.2019–31.8.2021, ”Kielisuihutus esi- ja alkuopetuksessa – Språkdusch i förskole- och nybörjarundervisning”, 8 000 euroa
- Valtion erityisavustus lukiouudistuksen toimeenpanon tukemiseen 2019 ajalle 11.12.2019–31.7.2021, ”Gymnasieutveckling i Östra Nyland och Kotka”, 50 802 euroa.

Riskiarvio

Talouden tasapainottamisohjelman toteuttaminen edellyttää jatkuvaa vuorovaikutusta henkilöstön kanssa, ohjeistusta, uusien toimintatapojen löytämistä sekä koulutusta. Riskin muodostaa henkilöstöjohtamiseen käytettävän ajan puute, joka voi johtaa työtyytyväisyyden vähenemiseen ja vastaavasti vaikeuttaa kaupungin ja keskuksen tavoitteiden saavuttamista.

Uhkana on henkilöstön väsyminen ja opetuksen laadun heikkeneminen. Opetussuunnitelmien mukainen opetus sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön takaaminen vaikeutuu.

Muodollisesti kelpoisen ja soveltuvan henkilöstön saatavuus ja riittävyys ovat haasteellisia erityisesti ruotsinkielisellä puolella. Lisäksi tukea tarvitsevien ja lastensuojelulain perusteella sijoitettujen lasten ja nuorten määriä on koronaviruspandemian jälkeen vaikeampaa ennakoida. Riskinä on vaativan erityisen tuen oppilasmäärän kasvaminen. Kevään 2020 koetun koronatilan vaikutukset näkyvät myöhemmin oppimisvajeena ja oppimiseroina. On myös varauduttava poikkeuksellisten aikojen jatkumiseen.

Vuoden 2021 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Työpaikkojen määrä kasvaa 50:llä ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Kasvatamme kaupungin vetovoimaisuuden markkinoimista.	Hyödynnetään myönteisiä palvelu- ja asukaskokemuksia.	Kootaan myönteisiä palvelu- ja asukaskokemuksia ja etsitään brändilähettiläitä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
Panostamme yrittäjämönteisyyteen toiminnassamme.	Osallistutaan oppimiskokonaisuuteen Yrityskylä.	Luodaan menetelmä, jotta mahdollisimman moni perusopetuksen oppilas voisi vieraila Yrityskylässä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä koulutuspäällikkö
	Panostetaan yrittäjämäiseen toimintakulttuuriin.	Yrittäjämäinen toimintakulttuuri rohkaisee lapsia ja oppilaita luottamaan omiin kykyihinsä. Lasta/oppilasta kannustetaan ratkaisemaan haasteita ja toimimaan erilaisissa tilanteissa. Tavoitteena on luoda vuorovaikutteinen ja kannustava ilmapiiri, jossa erehtymisenkin on turvallista.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä varhaiskasvatuspäällikkö ja koulutuspäällikkö

Sujuva arki lapsiperheille.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Lapsiperheiden arjen kehittämiskohteet määritellään lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmasta.	Käynnistetään kehittämistyö Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin mukaan.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Ehkäisemme nuorten ja lapsiperheiden syrjäytymistä.	Panostamme tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin.	Turvaamme yhtenäiset oppimisedellykset.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, varhaiskasvatuspäällikkö ja koulutuspäällikkö
---	---	---	--

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Otamme käyttöön yhteisen lomakkeen vaikutusarvioinnin tekemiseen – koskee sekä yritysvaikutusten, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten että lapsivaikutusten arviointia.	Toiminnan muuttuessa suunnittelussa käytetään uutta vaikutusarviointilomaketta hyväksi.	Käytetään yhteistä lomaketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
Edistämme kuntalaisten ja yhteisöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Vuorovaikutus kuntalaisiin on mutkatonta ja sitä toteutaan matalalla kynnyksellä.	Keskus käy "kiertueella".	Hyvinvointilautakunta, kasvatus ja sivistyslautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja ja päälliköt

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Toteutamme talouden tasapainottamisohjelman.	Löydetään pitkäkestoisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastellaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Noudatamme Great place to work -ohjelmaa (GPTW) henkilöstön hyvinvoinnin ja työviihtyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Henkilöstö jaksaa työssään ja on motivoitunut.	Käydään työterveyshuollon ja muiden toimijoiden kanssa säännöllisiä yhteistyöneuvotteluja tavoista, joilla tuetaan työntekijöiden työkykyä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
	Luomme yhdessä kehittämisyönteisen työympäristön.	Kerätään ja hyödynnetään työntekijöiden ehdotuksia.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat

Koulutus

Vastuualueen tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

	TILINPÄÄTÖS 2019	TALOUSARVIO 2020 muutoksineen	TALOUSARVIO 2021	TALOUS- SUUNNITELMA 2022	TALOUS- SUUNNITELMA 2023
Toimintatuotot	1 737 680	1 506 395	1 369 834	1 559 834	1 559 834
<i>joista sisäiset</i>					
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-15 129 931	-16 081 364	-15 901 024	-15 948 246	-16 175 163
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakate	-13 392 252	-14 574 969	-14 531 190	-14 388 412	-14 615 329
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakate ulkoinen	-13 392 252	-14 574 969	-14 531 190	-14 388 412	-14 615 329

Peruskoulujen yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023
Määrä					
Kouluja	15	13	13	13	13
Esikoulu integroitu/oppilaita	3/10	5/21	4/16	4/12	2/15
Esikouluryhmät/oppilaita	12/131	8/109	9/95	9/106	9/92
Perusopetuksen ryhmiä/oppilaita	97/1446	95/1429	95/1410	95/1339	95/1294
Erityisen tuen piiriin siirrettyjä, %	12,5%	14 %	14%	15%	15%
Talous					
Esikoulukustannukset/oppilas, netto, euroa	5 928 ulk.	7 256 ulk.	6 312 ulk.	5 938 ulk.	6 548 ulk.
Esikoulun kuljetuskustannukset/oppilas, netto, euroa	869	1 271	931	875	965
Perusopetuksen kustannukset/oppilas, netto, euroa	7 782 ulk.	8 431 ulk.	8 682 ulk..	8 991 ulk.	8 508 ulk.
Perusopetuksen kuljetuskustannukset/oppilas, netto, euroa	1 063	1 087	943	993	930

Lukioiden yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous- suunnitelma 2022	Talous- suunnitelma 2023
Opiskelijoita	184,5	195	196	210	206
Opetustunteja	415	418	418	425	425
Netto, euroa/opiskelija	6 625 ulk.	6 616 ulk.	6 792 ulk.	7 111 ulk.	8 351 ulk.

Vastuualueen avaintavoitteet, toimintasuunnitelmat sekä tavoitteiden toteutumisen seuranta vuosille 2021–2023

Vastuualueen nimi: Vapaa sivistystyö

Vastuuhenkilö: sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja ja rehtori

Vastuualueen tehtävät

Loviisan kaksikielinen kansalaisopisto tarjoaa vapaasta sivistystyöstä sekä taiteen perusopetuksesta säädettyjen lakien mukaista opetusta kolmessa kunnassa, Loviisassa, Lapinjärvellä ja Pyhtäällä. Elinikäisen oppimisen periaatteen mukaisesti kurssitarjonta suunnataan kaikenikäisille opiskelijoille ja monenlaisille kohderyhmille.

Vastuualueen toiminnan painopisteet

Opisto tarjoaa monipuoliset opiskelumahdollisuudet Loviisan, Lapinjärven ja Pyhtään alueilla molemmilla kielillä. Tuntiresurssia on supistettu, minkä vuoksi oppituntien suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota tasa-arvon ja tasapuolisuuden toteutumiseen. Vapaassa sivistystyössä opiskelu lisää hyvinvointia ja elämänhallintaa. Opetustarjonnassa pyritään tavoittamaan erityisesti ne ryhmät, jotka ovat syrjäytymisvaarassa.

Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella ja käynnissä olevat hankkeet

Toiminta toteutetaan talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti palvelun laatu ja jatkuva toiminnan kehittäminen huomioiden. Tasapainottamisohjelmassa eläköitymisten ja määräaikaisten sopimusten päättymisen myötä ei tilalle pääsääntöisesti palkata uusia työntekijöitä.

Kansalaisopiston tehtävänkuvakokonaisuudet selkiytetään. Rehtorin opetusvelvollisuudesta tehdään jatkossa virkaehtosopimuksen mukainen päätös ottaen huomioon opiston koko ja muut paikalliset olosuhteet.

Tasapainottamisohjelma sisältää vapaan sivistystyön osalta seuraavan palveluiden tuottamisen supistuksen:

- Kansalaisopiston opetustuntien (kurssien) määrää vähennetään 700 tunnilla. Kaikille kursseille asetetaan seitsemän henkilön minimiosallistujamäärää.

Meneillään olevat hankkeet:

1. Aika digittää II – Digidags II (yhteishanke Porvoon ja Sipoon kanssa työttömien digitaalisten taitojen ja työelämätaitojen vahvistamiseksi) 9.4.–31.12.2021, Loviisan osuus 53 300 euroa
2. Loviisan uuden kaksikielisen opiston kehittäminen, jatkohanke laadun ja kehittämisen tueksi 24.4.2020–31.12.2021, kokonaismenot 15 000 euroa, omarahoitusosuus 15 %
3. Markkinoinnin kehittäminen (yhteishanke Porvoon ja Sipoon kanssa) 24.4.2020–31.12.2021, Loviisan osuus 6 800 euroa ja omarahoitusosuus 15 %
4. Opintoteliavustus 30.4.2020–31.12.2021, yhteensä 2 000 euroa. Avustukset kohdennetaan pelkästään pienituloisille eläkeläisille, senioreille, maahanmuuttajille ja peruskoulunsa päättäneille alle 25-vuotiaille nuorille.

Riskiärvio

Talouden tasapainottamisohjelman toteuttaminen edellyttää jatkuvaa vuorovaikutusta henkilöstön kanssa, ohjeistusta, uusien toimintatapojen löytämistä sekä koulutusta. Riskin muodostaa henkilöstöjohtamiseen käytettävän ajan puute, joka voi johtaa työtyytyväisyyden vähenemiseen ja vastaavasti vaikeuttaa kaupungin ja keskuksen tavoitteiden saavuttamista.

Tämänhetkisen toiminnan suurin riski liittyy koronaviruksen aiheuttamaan poikkeustilaan keväällä 2020 ja mahdolliseen toiseen aaltoon. Poikkeustila aiheutti taloudellisen notkahduksen, mikä näkyy säästöinä myös opiston toiminnassa. Mikäli opiskelijat karttavat julkisia tilaisuuksia on mahdollista, ettei kursseille uskalleta tulla. Riskeihin varaudutaan etäopetusvalmiutta kehittämällä.

Opetuksen laatu voi heiketä tai kurssi jopa peruuntua, jos päteviä kielitaitoisia opettajia ei saada rekrytoitua esimerkiksi puutteellisen liikenneyhteyden vuoksi.

Vuoden 2021 avaintavoitteet (operatiiviset) ja toimintasuunnitelma niiden saavuttamiseksi

Työpaikkojen määrä kasvaa 50:llä ja työttömyys vähenee yhdellä prosenttiyksiköllä.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Kasvatamme kaupungin vetovoimaisuuden markkinoimista.	Hyödynnetään myönteisiä palvelu- ja asukaskokemuksia.	Kootaan myönteisiä palvelu- ja asukaskokemuksia ja etsitään brändilähteläitä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
Panostamme yrittäjämyönteisyyteen toiminnassamme.	Kansalaisopisto tuo esille paikallista yritystoimintaa.	Kansalaisopisto järjestää mahdollisuuksien mukaan näyttelyitä ja tapahtumia yrittäjien tiloissa 4 kertaa vuodessa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori

Sujuva arki lapsiperheille.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Helpotamme nuorten ja lapsiperheiden arkea joustavilla ja toimivilla palveluilla.	Lapsiperheiden arjen kehittämiskohteet määritellään lasten ja nuorten oikeuksien näkökulmasta.	Käynnistetään kehittämistyö Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin mukaan.	Hyvinvointilautakunta sekä kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
	Kansalaisopiston tarjonta saavuttaa enemmän lapsia ja nuoria, jolloin heille voidaan tarjota harrastusmahdollisuuksia.	Kansalaisopiston kurssien näkyvyyttä lisätään esimerkiksi sosiaalisessa mediassa.	Kansalaisopiston kurssien näkyvyyttä lisätään esimerkiksi sosiaalisessa mediassa.

Lisäämme vuorovaikutusta ja läpinäkyvyyttä sekä otamme kuntalaiset mukaan päätöksenteon valmisteluun.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Otamme käyttöön yhteisen lomakkeen vaikutusarvioinnin tekemiseen – koskee sekä yritysvaikutusten, ihmisiin kohdistuvien vaikutusten että lapsivaikutusten arviointia.	Toiminnan muuttuessa suunnittelussa käytetään uutta vaikutusarviointilomaketta hyväksi.	Käytetään yhteistä lomaketta.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
Edistämme kuntalaisten ja yhteisöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.	Kansalaisopiston kurssit vastaavat alueellisia ja paikallisia tarpeita.	Kurssien määrän supistaminen 700 tunnilla nykyisestä merkitsee pienimmistä ryhmistä luopumista. Opetusta keskitetään paikkoihin, jonne mahdollisimman monen on mahdollista tulla	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori

Kuninkaallista palvelua kuningattaren kaupungissa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Panostamme esteettiseen ympäristöön, kuntalaisia osallistaen.	Tehdään Loviisaa tunnetuksi ja herätetään keskustelua ympäristöstä.	Järjestetään kaupunkikävelyitä yhdessä elinkeino- ja infrastruktuurikeskuksen kanssa.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori
Laajennamme tietoisuutta kaupungin kulttuurihistoriasta.	Kansalaisopisto tarjoaa kaikille mahdollisuuden perehtyä paikallishistoriaan.	Kansalaisopisto järjestää opaskurssin ja aloittaa asunomessuoppaiden koulutukset	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori

Loviisalaisten turvallisuuden tunne pysyy korkealla. Panostamme kuntalaisten hyvinvointiin ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseen.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Panostamme terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyöhön.	Tarjotaan kaikille avointa tietoa terveyden edistämisestä.	Kansalaisopisto kehittää etäopetusvalmiutta ja huomattava osa opetuksesta voidaan tarvittaessa toteuttaa digitaalisesti.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta sekä kansalaisopiston rehtori

Talous on tasapainossa.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Toteutamme talouden tasapainottamisohjelman.	Löydetään pitkäkestoisia ratkaisuja.	Kokonaistaloudellisia vaihtoehtoja tarkastellaan.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Noudatamme Great place to work -ohjelmaa (GPTW) henkilöstön hyvinvoinnin ja työihtiyyvyyden lisäämiseksi.

KESKUKSEN AVAINTAVOITTEET (1 VUOSI)	Vastuualueen avaintavoitteet (lautakuntataso)	Toimintasuunnitelma / Keino	Vastuulautakunta /-henkilö
Panostamme hyvinvoivaan, osaavaan ja motivoituneeseen henkilöstöön.	Henkilöstö jaksaa työssään ja on motivoitunut.	Käydään työterveyshuollon ja muiden toimijoiden kanssa säännöllisiä yhteistyöneuvotteluja tavoista, joilla tuetaan työntekijöiden työkykyä.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja
	Luomme yhdessä kehittämismyönteisen työympäristön.	Kerätään ja hyödynnetään työntekijöiden ehdotuksia.	Kasvatus- ja sivistyslautakunta, hyvinvointilautakunta sekä sivistys- ja hyvinvointikeskuksen johtaja

Toimintaa varten käytettävissä olevat määrärahat

Vapaa sivistystyö

Vastuualueen tuloarvio ja määrärahat (ohjeellinen)

	TILINPÄÄTÖS 2019	TALOUSARVIO 2020 muutoksineen	TALOUSARVIO 2021	TALOUS-SUUNNITELMA 2022	TALOUS-SUUNNITELMA 2023
Toimintatuotot	256 045	227 277	221 650	221 650	221 650
<i>joista sisäiset</i>					
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintakulut	-957 627	-896 110	-886 410	-841 410	-841 410
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakate	-701 582	-668 833	-664 760	-619 760	-619 760
<i>joista sisäiset</i>					
Toimintakate ulkoinen	-701 582	-668 833	-664 760	-619 760	-619 760

Yksikkökustannukset, suoritteet ja tunnusluvut (informatiivinen tieto) (ulkoiset)

	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	Talousarvio 2021	Talous-suunnitelma 2022	Talous-suunnitelma 2023
Opiskelijoita	3 252	3 500	3 500	3 600	3 700
Opetustunteja	11 875	11 500	10 700	11 000	11 000
Nettokustannukset, euroa/opiskelija	216 ulk.	191 ulk.	190 ulk.	172 ulk.	168 ulk.
Nettokustannukset, euroa/opetustunti	59 ulk.	58 ulk.	62 ulk.	56 ulk.	56 ulk.